

Доповідь на вчену раду з питання
**ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗИМОВОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ СЕСІЇ**

Якість навчально-виховного процесу в навчальному закладі науковці визначають як складну, змістовно-процесуальну характеристику, що складається з таких компонентів: відповідність умов потребам студентів; цінність змісту освіти; відповідність науково-педагогічних кадрів; технологічність організації навчально-виховного процесу; результативність освіти, виховання та розвитку студентів.

В Україні проблема забезпечення якості освіти перебуває на вістрі суспільної уваги.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, відсутнє однозначне та зрозуміле визначення поняття «якість освіти», не вироблено уніфікованої системи визначення якості освіти не тільки на державному рівні, а й взагалі. За останні часи проведено ряд реформаційних кроків у сфері освіти, проте не здійснено комплексного аналізу щодо впливу їх на якість освіти. Крім цього, не створено чіткої моделі підвищення якості освіти у руслі євроінтеграційних освітніх реформ.

У світовій практиці склалися різні системи оцінки якості вищої освіти. Оцінювання якості освіти в Україні належить винятково державним структурам, але насправді у нас сьогодні переважає процес самооцінки своєї діяльності вищими навчальними закладами, яка спрямована на внутрішній аналіз.

Аналізуючи різні джерела, можна узагальнити основні чинники, які впливають на покращення якості вищої освіти в університеті:

1. Якість освітніх програм: їх формування, затвердження та перегляд та відповідність програм навчальних дисциплін сучасним вимогам.
2. Відповідність науково-педагогічного складу ліцензійним вимогам.
3. Удосконалення навчально-методичних матеріалів.
4. Формування контингенту здобувачів вищої освіти.
5. Наявність системи контролю й оцінювання викладання та рівня знань студентів, що відповідає сучасним вимогам
6. Залучення випускників та роботодавців до перегляду змісту навчання зі спеціальних дисциплін та корекція і уточнення програм практик.
7. Співпраця з випускниками для спрямованості викладання на формування професійних та соціальних якостей сучасного фахівця.
8. Стимулювання самостійної роботи студентів та її регулярний контроль і оцінювання.
9. Залучення студентів до участі у наукових дослідженнях та міжнародних, всеукраїнських, регіональних, університетських конкурсах студентських наукових робіт, турнірах, олімпіадах тощо.
10. Розвиток сайтів навчальних структурних підрозділів.
11. Впровадження інноваційних та сучасних інформаційних технологій під час викладання навчальних дисциплін, та багато інших.

Центр моніторингу якості освіти у співпраці з внутрішніми агенціями та іншими структурними підрозділами і відділами університету тримають на певному контролі ці чинники і проводять періодичний огляд цих питань у різних формах.

Порівняльні результати оцінювання знань студентів за різними видами робіт

Центром моніторингу якості освіти систематично проводиться кількісний аналіз результатів сесій та ректорських контрольних робіт. Після зимової сесії ми порівняли результати літньої сесії (ЛС), ректорських контрольних робіт або комплексного тестування (КТ/рект) та зимової сесії (ЗС) у розрізі кожної студентської групи та спеціальності в цілому. Таким чином для кожної спеціальності та групи на основі наданих структурними підрозділами даних побудовано діаграми, на яких наглядно представлено результати кожної групи та спеціальності. Вони були надіслані для ознайомлення та аналізу всім навчальним структурним підрозділам університету.

Результати аналізу комплексного тестування, проведеного у минулому семестрі

Для контролю залишкових знань студентів у листопаді 2017 року проводилося комплексне тестування вибіркового студентських груп. Інформацію про його результати вже було представлено раніше (на засіданні навчально-методичної комісії університету, грудень, 2017 року). Після зимової сесії кожна спеціальність мала проаналізувати отримані результати комплексного тестування та порівняти їх з результатами двох сесій і зробити відповідні висновки для вдосконалення системи тестових завдань, процесу тестування та покращення подальших результатів. Оскільки у цьому семестрі на 2-3 курсі навчання замість ректорських контрольних робіт буде проведено комплексне тестування.

Всі спеціальності надали аналіз проведеного комплексного тестування та порівняли його з результатами сесій. Головна мета цього аналізу – визначити відповідність складених тестів до реальних результатів успішності студентів і, відповідно, для коригування тестових завдань для більш достовірних результатів в подальшому.

Існують факти значної розбіжності між результатами комплексного тестування та результатами сесій. А саме, результати комплексного тестування показують рівень знань студентів значно вищий або значно нижчий результатів літньої та зимової сесій.

Постає потреба з'ясувати наступні питання:

- Якою об'єктивно є якість знань студентів?
- Якщо тести були коректні і відповідали рівню, то чому вони так відрізняються від результатів сесій?
- Де завищені або занижені оцінки – на тестування або на сесії?
- І, чи задоволені на спеціальності результатами тестування та чи будуть коригуватися тести?

Маш

Таким чином, для покращення або приведення у відповідність результатів комплексного тестування можна запропонувати такі заходи:

1. Результати комплексних тестів обговорити на засіданнях кафедри.
2. Тестові матеріали, що використовуються для проведення підсумкових комплексних тестів розглядати й затверджувати на кафедрі.
3. Детально проаналізувати причини отримання студентами тих чи інших результатів, особливо якщо вони різко відрізняються від реальних знань студента.
4. Надати роз'яснення студентам як з боку кафедри, факультету так й з боку органів студентського самоврядування обов'язковість складання підсумкових комплексних тестів.
5. Викладачам звернути увагу на:
 - відповідність тестових завдань цілям проведення контрольних зрізів,
 - необхідність статистичного опрацювання тестів, що проходили апробацію, коригування завдань для остаточного варіанту тестів.
6. У майбутньому, при викладанні дисциплін, доцільно об'єктивніше здійснювати проміжний та підсумковий контроль.

Інформація, надана навчальними структурними підрозділами

Окрім кількісних показників успішності студентів є й інші чинники, які впливають на якість навчання студентів. Навчальний відділ та Центр моніторингу якості освіти запропонував навчальним структурним підрозділам дати відповіді на питання, які безпосередньо впливають на покращення якості освіти студентів. Ми узагальнили відповіді на ці питання та надаємо деякі загальні рекомендації для подальшого покращення результатів якості освіти.

1. Вплив результатів ректорських контрольних робіт та комплексного тестування на результати навчання, виведення підсумкового рейтингового балу тощо:

Результати ректорських контрольних робіт тим чи іншим чином мають впливати на виведення підсумкового рейтингового балу. Наприклад:

- якщо студент написав ректорську контрольну роботу на негативну оцінку, то підсумкова оцінка не може бути високою;
 - зарахування балів за ректорську контрольну роботу як одного з видів поточного контролю з конкретної дисципліни
 - узагальнення та аналіз ректорського контролю на засіданнях кафедр та їх порівняння з результатами сесій;
- 2. Проведення ректорського (комплексного) контролю для студентів, які не з'явилися для його проходження.*

Пропонується передбачити можливість (та умови) перескладання ректорського (комплексного) контролю для студентів, які не з'явилися для його проходження за графіком, у положенні університету Про ректорські контрольні роботи.

3. Здійснення контролю за ходом виконання, результатами та оцінюванням самостійної роботи студентів з боку керівництва факультету та завідувачів кафедр.

З боку керівництва інституту/факультету та завідувачів кафедр передбачено здійснення:

- перевірки заповнення індивідуальних карток студента з самостійної роботи та відповідних записів у журналах академічних груп;
- контролю проведення консультацій за затвердженим графіком;
- контролю за зарахуванням кредитів з дисциплін згідно з графіком навчального процесу;
- відвідування навчальних занять;
- обговорення результатів таких перевірок та результатів самостійної роботи студентів на засіданнях кафедр та Вчених рад інституту/факультетів.

4. Перегляд та удосконалення освітніх програм на основі проведеного самоаналізу освітніх програм:

Завідувачами кафедр зібрано рецензії-відгуки на освітньо-професійні програми, враховано інтегральну компетентність, а саме – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у процесі навчання, оновлюється список вибіркового дисциплін.

5. Вплив проведеного анкетування студентів на перегляд освітніх програм, обрання студентами дисциплін за вибором, тощо.

Проведене анкетування серед студентів щодо перегляду освітніх програм показало, що студенти бажають включення до ОПП дисциплін практичного професійного спрямування, які не передбачені навчальними планами за ОКР бакалавр та магістр. Тому при плануванні роботи на наступний 2018/2019 навчальний рік пропонується розглянути та включити до навчальних планів (у вибіркочову частину) дисципліни, які були у списку студентських побажань.

6. Застосування нових методик та технологій викладачами під час викладання дисциплін:

Викладачами університету застосовується широкий спектр різноманітних методик та технологій під час проведення навчальних занять.

7. Використання різних форм профорієнтаційної роботи для забезпечення якісного контингенту здобувачів вищої освіти.

Навчальними структурними підрозділами розроблено та впроваджуються різноманітні види профорієнтаційної роботи, які відповідають потребам спеціальностей.

8. Пропозиції щодо поліпшення якості знань студентів.

- Здійснення системного моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.
- Збільшення частки аудиторних занять.

Маш

- Забезпечення кафедр факультету якісним професорсько-викладацьким складом.
- Підвищення якості проведення всіх видів занять зі студентами.
- Постійне оновлення засобів поточного і підсумкового контролю.
- Вивчення та врахування досвіду кращих зарубіжних університетів у підготовці навчально-методичних матеріалів до лекцій та практичних занять.
- Удосконалення методів навчання: застосування інтерактивних технологій та впровадження новітніх досягнень педагогіки.
- Залучення професіоналів-практиків до викладацької діяльності.
- Студентам, які не набрали необхідної кількості балів по кредитах та не склали заліків та екзаменів пропонувати повторне вивчення дисциплін (але не більше 2).

Керівник центру моніторингу якості освіти Махровська Н.А.

Проект рішення вченої ради**від 27.02.2018 р.****Поліпшення якості вищої освіти студентів університету за результатами зимової екзаменаційної сесії**

1. Врахувати результати анкетування студентів про їх задоволеність освітніми програмами при плануванні роботи на 2018-2019 навчальний рік (ухвалення студентами змісту освітніх програм).

Відповідальні: керівники навчальних структурних підрозділів, завідувачі кафедрами

2. Надати графік проведення викладачами університету відкритих показових занять із застосуванням інформаційних технологій та висвітлити його на сайтах структурних підрозділів.

Відповідальні: керівники навчальних структурних підрозділів, завідувачі кафедрами

Термін виконання: до 01.03.2018

3. Оприлюднити на сайтах структурних підрозділів рейтингові відомості успішності студентів.

Відповідальні: керівники навчальних структурних підрозділів

Термін виконання: до 01.03.2018

4. Здійснювати систематичний контроль за самостійною роботою студентів: надання завдань, карти самостійної роботи, хід виконання, результати, регулярність відображення у журналах.

Відповідальні: керівники навчальних структурних підрозділів, завідувачі випусковими кафедрами

Термін виконання: протягом семестру

Керівник Центру моніторингу якості освіти

Н. А. Махровська